

การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

POLITICAL COMMUNICATION ACCORDING TO BUDDHIST PRINCIPLES OF
ADMINISTRATORS OF BAN YAI SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
MUEANG NAKHON NAYOK DISTRICT, NAKHON NAYOK PROVINCE

พชรวิทย์ นาคคล้าย และประเทืองจิต บุญมาก

Phatcharawit Nakklai and Pratuangjit Bunmak

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: pacharavit159@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3. เพื่อนำเสนอการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยการวิจัยเป็นแบบผสมวิธีดังนี้ การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 348 คน โดยใช้แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.892 วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน ด้วยการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3. การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ตามหลักสุจริต 3 ได้แก่ 1) กายสุจริต ประพฤติชอบด้วยกาย ผู้บริหารแสดงออกถึงการกระทำที่สอดคล้องกับคำพูดทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือและศรัทธาในผู้ส่งสาร 2) วาสุจริต ประพฤติชอบด้วยวาจา ผู้บริหารควรให้ข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างสุภาพ และถูกต้องตามความเป็นจริง ไม่สร้างความขัดแย้ง ข้อมูลข่าวสารชัดเจน 3) มโนสุจริต ประพฤติชอบด้วยใจ

ผู้บริหารมีความคิดบริสุทธิ์ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม และไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน และคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชน

คำสำคัญ : การสื่อสารทางการเมือง; พระพุทธศาสนา; องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The objectives of this research article were: 1. to study the level of political communication among executives of the Ban Yai Subdistrict Administrative Organization, Mueang Nakhon Nayok District, Nakhon Nayok Province; 2. to compare public opinions regarding the political communication of these executives, classified by personal factors; and 3. to present a Buddhist approach to political communication for these executives. A mixed-methods research design was employed. Quantitative data were collected from a sample of 348 individuals using a questionnaire with an overall reliability coefficient of 0.892; data analysis involved frequencies, percentages, means, standard deviations, and F-tests. Qualitative data were collected from nine key informants through interviews and analyzed using descriptive content analysis.

The research findings revealed that: 1. The overall level of political communication among the executives of the Ban Yai SAO was high ($\bar{x} = 3.86$). 2. The comparison of public opinions regarding the political communication of the executives, classified by personal factors, showed no significant differences in either the overall results or individual aspects; thus, the research hypothesis was rejected. 3. Regarding the Buddhist approach to political communication for the executives of the Ban Yai SAO, the principles of the Threefold Right Conduct (Sucarita) were applied, specifically: 1) Right bodily conduct (Kāya-sucarita), or proper physical behavior. Executives demonstrate actions consistent with their words, thereby fostering public trust and confidence in the communicator. 2) Right Speech (Vacī-sucarita): Executives should communicate politely and truthfully, providing clear information without inciting conflict. 3) Right Intention (Mano-sucarita): Executives possess pure intentions, prioritizing the public interest over personal gain and remaining mindful of the impact on the public.

Keywords: Political Communication; Buddhism; Subdistrict Administrative Organization.

บทนำ

การสื่อสารทางการเมืองเป็นกระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมือง โดยเป็นการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น และทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการเมืองจากระบบการเมืองไปสู่ประชาชน และจากประชาชนกลับไปสู่ระบบการเมือง เพื่อสร้างความเข้าใจและเอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องถ่ายทอดสารอย่างชัดเจนและตรงตามเจตนาของผู้ส่งสาร หากการสื่อสารขาดความชัดเจนหรือมีการบิดเบือน ย่อมก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและอาจนำไปสู่ความขัดแย้งได้ โดยเฉพาะในสังคมไทยที่มีความแตกต่างทางความคิดทางการเมือง การสื่อสารจึงมีทั้งบทบาทในการเชื่อมโยงผู้คนและเป็นปัจจัยที่อาจทำให้ความขัดแย้งขยายตัว (George A. Miller, 1996) ทั้งนี้ สื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการกำหนดการรับรู้และทัศนคติของประชาชน เนื่องจากสามารถเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและเข้าถึงคนจำนวนมาก การสื่อสารทางการเมืองจึงมิได้จำกัดเฉพาะการเลือกตั้งหรือกิจกรรมของพรรคการเมือง แต่ครอบคลุมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเคลื่อนไหวทางสังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ดังนั้น การสื่อสารที่สร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ และเคารพความแตกต่างทางความคิด จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม (ลิขิต ธีรเวคิน, 2553)

การสื่อสารทางการเมืองเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบอบประชาธิปไตย เพราะช่วยให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่สื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลและเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐกับประชาชน แม้เทคโนโลยีจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น แต่การสื่อสารที่ขาดความรับผิดชอบ การนำเสนอข้อมูลที่มีอคติหรือการใช้ถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและความขัดแย้งในสังคม (สุธาชัย ยิ้มประเสริฐ, 2557) การสื่อสารทางการเมืองจึงควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง โปร่งใส และเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับฐานราก มีหน้าที่ให้บริการสาธารณะ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องสื่อสารนโยบาย แผนงาน และโครงการต่าง ๆ อย่างชัดเจน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่, 2566) พร้อมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Facebook, Line เวทีประชาคม และระบบออนไลน์ เพื่อสร้างความเข้าใจและลดระยะห่างระหว่างภาครัฐกับประชาชน ทั้งนี้ การนำหลักสุจริตธรรม ได้แก่ กายสุจริต วาจาสุจริต และมโนสุจริต (ที.สี. (ไทย) 9/247/83) มาประยุกต์ใช้กับการสื่อสารทางการเมือง จะช่วยส่งเสริมความซื่อสัตย์ ความจริงใจ การให้ข้อมูลโดยไม่บิดเบือน การรับฟังความคิดเห็น และการยึดประโยชน์ส่วนรวม อันนำไปสู่การสร้าง ความไว้วางใจ ลดความขัดแย้ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นให้เข้มแข็ง (สุจิตรา จันทร์กระจำจ, 2561)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการ

ขับเคลื่อนท้องถิ่นให้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ มีความชอบธรรม และได้รับการยอมรับจากประชาชน ปรับปรุงการสื่อสารของผู้บริหารท้องถิ่นในด้านจริยธรรม คุณธรรม และการบริหารอย่างโปร่งใส ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยระดับชุมชนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก
- 2 เพื่อเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 3 เพื่อนำเสนอการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี ได้แก่การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การแจกแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1) ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก จำนวน 2,670 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่, 2568)

2.2) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) จากประชากรในพื้นที่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 348 คน

2.3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้ทรงคุณวุฒิจากความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยแบบเจาะจง จำนวน 9 รูปหรือคน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานทางด้านพระพุทธศาสนา 2) กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 3) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการ และ 4) กลุ่มประชาชน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสุจริต 3. และ 3. แบบสอบถามเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิ่งเคิร์ท (Likert, R., 1967) แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูปหรือคน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence = IOC) ได้ค่าดัชนีความ

สอดคล้อง 0.60 จำนวน 2 ข้อ 0.80 จำนวน 2 ข้อ และ 1.00 จำนวน 28 ข้อ แสดงว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยได้

3.2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยกำหนดประเด็นสำคัญในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1) การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการแจกแบบสอบถาม จำนวน 348 ชุด ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลแบบสอบถาม 100% และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับสังคมศาสตร์

4.2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปคน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ ทำการกำหนดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1) การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง และการวิจัยเชิงคุณภาพ

5.2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ดังตารางที่ 1

(n=348)

การสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านผู้ส่งสาร	3.85	0.43	มาก
2. ด้านข้อมูลข่าวสาร	3.88	0.47	มาก
3. ด้านช่องทางในการสื่อสาร	3.80	0.48	มาก
4. ด้านผู้รับสาร	3.90	0.51	มาก
รวม	3.86	0.47	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผู้รับสาร ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.47) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านช่องทางในการส่งสาร ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ดังตารางที่ 2

สมมติฐานที่	t	F	Sig.	ผลการศึกษา	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	1.457	0.228	-	✓
สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	1.640	0.123	-	✓
สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	0.853	0.326	-	✓
สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	1.453	0.235	-	✓
สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน มีการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	1.349	0.243	-	✓

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ตามหลักสุจริต 3 ได้แก่ 1) กายสุจริต ประพฤติชอบด้วยกาย ผู้บริหารแสดงออกถึงความรับผิดชอบและความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ การกระทำที่สอดคล้องกับคำพูดทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือและศรัทธาในผู้ส่งสาร 2) วาจาสุจริต ประพฤติชอบด้วยวาจา ผู้บริหารส่งเสริมให้การสื่อสารเป็นไปอย่างสุภาพ จริงใจ และถูกต้องตามความเป็นจริง การใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม ไม่บิดเบือนข้อมูล และไม่สร้างความขัดแย้ง ช่วยให้ประชาชนสามารถรับรู้และเข้าใจข้อมูลข่าวสารได้อย่างชัดเจน ลดความคลาดเคลื่อนในการตีความสาร 3) มโนสุจริต ประพฤติชอบด้วยใจ ผู้บริหารมีความคิดบริสุทธิ์ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม และไม่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน การสื่อสารทางการเมืองเป็นไปด้วยความจริงใจและคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผู้รับสาร รองลงมา คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากข้อมูลที่ผู้บริหารสื่อสารออกมามีความชัดเจน ถูกต้อง และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับบริบทของชุมชน อีกทั้งมีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทำให้ประชาชนสามารถตีความสารได้ตรงตามเจตนาของผู้ส่งสาร ลดความสับสนและความคลาดเคลื่อนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระประเสริฐ เทชโก (ชาภักดี (2562) ได้วิจัยเรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สกล สุภา สันต์สวัสดิ์ (2567) ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการสื่อสารทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหาร เทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ สุนันทา (2568) ได้ศึกษาเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อสื่อสารเพื่อการจิตสวัสดิการแห่งรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีนาวา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการสื่อสารเพื่อการจิตสวัสดิการแห่งรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีนาวา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

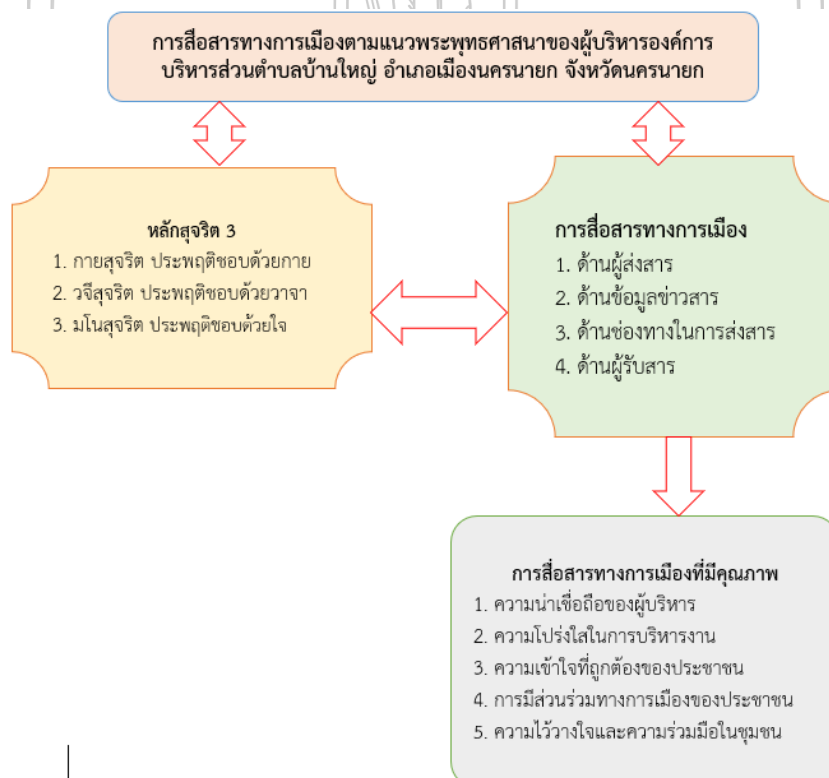
ผลการเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ ต่างกัน มีการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีการใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นการประชุมชุมชน เสียงตามสาย เอกสารประกาศ และสื่อออนไลน์ ทำให้ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ในระดับใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวิชาญ จันทสโร (ม่งภูกลาง) (2563) ได้วิจัยเรื่อง “อิทธิพลของสื่อที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีอิทธิพลของสื่อที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาศิวพล พลเมธี (ใกล้ชิด) (2563) ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีต่อประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีต่อประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมือง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอมืองนครนายก จังหวัดนครนายก โดยหลักสุจริต 3 เป็นหลักธรรมพื้นฐานของชีวิตที่ดีและสังคมสงบสุข สุจริตทั้งสาม คือ ความประพฤติดีประพฤติชอบ 3 ประการ ได้แก่ กายสุจริต ประพฤติชอบด้วยกาย ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้องประพฤติชอบด้วยกาย วาสุจริต ประพฤติชอบด้วยวาจา พูดสิ่งที่ดีงามถูกต้องประพฤติชอบด้วยวาจา มโนสุจริต ประพฤติชอบด้วยใจ คิดสิ่งที่ดีงามถูกต้องประพฤติชอบด้วยใจ สามารถส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบูรณาการหลักสุจริต 3 เข้ากับการสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จึงช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจ และความร่วมมือระหว่างผู้บริหารกับประชาชน อันนำไปสู่การบริหารงานท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปญฺโญโส) (2564) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอมือง จังหวัดชุมพร” ผลการวิจัย พบว่า ด้านการติดตามข่าวสารตามหลักสุจริต 3 ข่าวสารการเลือกตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประชาชนออกไปเลือกตั้งหรือไม่ จะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ด้านการไปเลือกตั้งตามหลักสุจริต 3 โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งต้องมีวาจาสุจริตในการรณรงค์การเลือกตั้ง ไม่เอนเอียงฝ่ายใด สร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคม องค์กรทางการเมืองต้องลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการเป็นสมาชิกมีสิทธิอย่างไรบ้าง ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ก่อนการเลือกตั้งหรือ หลังเลือกตั้งก็ดี ควรมี

สติในการวิพากษ์วิจารณ์ ด้วยถ้อยที่ถ้อยอาศัย ประชาชนจะวิจารณ์พรรค การเมืองในการลงคะแนนเสียง เลือกตั้งประชาชนจะพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านการสนับสนุนพรรคการเมือง ด้วยความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อพรรค การเมืองนั้นๆ หรือนักการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอรรถรัฐ หิสรธมโม (สรยุทธตระกูลไพร) (2564) ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาดีทางการเมืองของพระสงฆ์ไทย” ผลการวิจัยพบว่า ความ คิดเห็นเกี่ยวกับคดีทางการเมืองของพระสงฆ์ไทย ตามหลักสุจริต 3 พบว่า 1) ด้านกายสุจริต พบว่า พระสงฆ์ ควรใช้หลักธรรมกายสุจริต โดยการประพฤติตนให้มีความเหมาะสม มีการปฏิบัติธรรมเป็นแนวทางหลักเพื่อ การปกป้องการดำเนินการตามหลักธรรมจะสร้างความเชื่อมั่นและความเป็นธรรมในสังคมที่อาศัยอยู่ คือการไม่ ทำลายชีวิตและเบียดเบียนผู้อื่น การไม่ถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้แก่ตน 2) ด้านวจีสุจริต พบว่า พระสงฆ์ ไทยต้องประพฤติชอบด้วยวาจา โดยไม่เคยพูดเท็จเว้นจากพูดส่อเสียด เว้นจากพูดคำหยาบ เว้นจากพูดเพ้อเจ้อ โดยไม่ได้คิดร้ายให้ใครในการถูก กระทำดังกล่าวยึดมั่นในหลักพระธรรมวินัยเหนือกฎหมาย 3) ด้านมโนสุจริต พบว่า พระสงฆ์ไทยควร มีความประพฤติด้วยมโนสุจริตหรือการประพฤติชอบด้วยใจ คือไม่โลภอยากได้ของเขา ไม่พยายาบปองร้ายเขา ถึงแม้จะถูกกระทำและถูกต้องข้อหาที่ร้ายแรง และยังปฏิบัติตนอยู่ตามคลองธรรม ซึ่ง การฝึกทำจิตใจให้บริสุทธิ์ (ปัญญา) ที่มาจากมโนกรรม

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย พบว่า การสื่อสารทางการเมืองของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก สามารถบูรณาการ หลักสุจริต 3 ได้แก่ กายสุจริต วาสุจริต และมโนสุจริต เป็นแนวทางสำคัญในการสร้างการสื่อสารที่มีคุณธรรมและความน่าเชื่อถือ โดยกายสุจริตเน้นการปฏิบัติจริงอย่างโปร่งใสและรับผิดชอบ วาสุจริตเน้นการพูดจริง สุภาพ สร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ส่วนมโนสุจริตเน้นเจตนาที่บริสุทธิ์ ไม่มุ่งประโยชน์ส่วนตน มีความเป็นกลาง และยึดประโยชน์ส่วนรวม การสื่อสารดังกล่าวควรดำเนินควบคู่กับองค์ประกอบของการสื่อสาร 4 ด้าน ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทาง และผู้รับสาร โดยใช้ช่องทางที่หลากหลายทั้งการประชุม เวทีประชาคม ผู้นำชุมชน สื่อประชาสัมพันธ์ และสื่อดิจิทัล พร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลได้ องค์ความรู้นี้จึงนำไปสู่ การสื่อสารทางการเมืองแบบสองทางบนฐานสุจริตธรรม ซึ่งช่วยสร้างความไว้วางใจ ลดความเข้าใจคลาดเคลื่อน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสนับสนุนการบริหารท้องถิ่นอย่างโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรควรกำหนดนโยบายด้านการสื่อสารที่ชัดเจน ให้มีความถูกต้อง โปร่งใส และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีนโยบายด้านการตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร และสร้างความน่าเชื่อถือให้กับองค์กรและผู้บริหาร
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมนโยบายความร่วมมือกับสื่อมวลชน สนับสนุนการทำงานร่วมกับสื่อมวลชนอย่างสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบล ควรพัฒนาศักยภาพผู้บริหารและบุคลากรด้านการสื่อสารทางการเมือง จัดอบรมหรือพัฒนาทักษะการสื่อสาร การใช้สื่อ และการถ่ายทอดนโยบายอย่างเหมาะสม
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดตั้งคณะทำงานหรือกลไกตรวจสอบข้อมูลข่าวสารภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ความถูกต้องของข้อมูลก่อนการเผยแพร่ทุกช่องทาง ทั้งสื่อออนไลน์และออฟไลน์
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบล ควรสร้างช่องทางการประสานงานกับสื่อมวลชนอย่างเป็นทางการและต่อเนื่อง แต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านการสื่อสารหรือโฆษกขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

ที.สี. (ไทย) 9/247/83. (ม.ป.ป.).

พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปญฺโญโส). (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: บัณฑิตวิทยาลัย.

พระประเสริฐ เตชโก (ชาภักดี). (2562). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาศิวพล พลเมธี (ไกล่ซัด). (2563). *การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีต่อประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระวิชาญ จนทสโร (มั่งภูกลาง). (2563). *อิทธิพลของสื่อที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอัมมรรักษ์ อีสรรธมโม (สรานุตระกูลไพร). (2564). *ศึกษาศาสตร์ทางการเมืองของพระสงฆ์ไทย*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ลิขิต อีระเวคิน. (2553). *การเมืองการปกครองของไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สกลสุภา สันต์สวัสดิ์. (2567). *การสื่อสารทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สมศักดิ์ สุนันทา. (2568). *การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อสื่อสารเพื่อการจัดสวัสดิการแห่งรัฐขององค์กรบริหารส่วนตำบลศรีนาวา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุจิตรา จันทระกระจ่าง. (2561). *การใช้โซเชียลมีเดียในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. *วารสารนิเทศศาสตร์*, 3(1), 112-125.

สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ. (2557). *สื่อมวลชนกับความขัดแย้งทางการเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่. (2566). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2566*. นครนายก: องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่.

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่. (2568). ประชากรที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่
อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก. สืบค้น จาก <https://www.banyai.go.th/personnel?dpm=3>

George A. Miller. (1996). *Language and Communication*. New York: McGraw-Hill.

Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.

Taro Yamane. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. Tokyo: Aoyama Gakuin University.